

Spotify: <https://t.co/QUmSpfQEuV>

Apple: <https://t.co/eiXAlxymEr>

הון ככוח: הכלכלה הפוליטית של האנרגיה **מקס גרובמן וניב מאירסון**

יום שני, 28 ביולי, 2025

52 min 20 sec

איך מבני הכוח הכלכליים ומבני הבעלות התעשייתיים הביאו אותנו למשבר הסביבתי ולאי-השוויון הנוכחי? ומה צריך לשנות כדי להימנע מקטסטרופה אקולוגית וחברתית?

בפרק הזה שוחחנו עם מקס גרובמן, חוקר מדיניות סביבתית וכלכלה פוליטית במרכז אדווה, על הכלכלה הפוליטית של האנרגיה דרך הגישה של "הון ככוח" - תאוריה כלכלית חלופית שמסבירה איך הון הוא לא רק משאב כלכלי, אלא כלי לשליטה חברתית ופוליטית.

מה הבעיות המרכזיות בתאוריה הכלכלית הניאו-קלאסית, וכיצד הן קשורות לכישלונות שלנו להתמודד עם המשבר הפלנטרי? איך תהליכי ההפרטה של האנרגיה והתשתיות משפיעים על היכולת שלנו לעשות את השינוי הנדרש? ומה ניתן ללמוד מהמקרה הגרמני, שבו תאגידי האנרגיה הפוסילית הצליחו לשמר את השליטה שלהם למרות מדיניות לביזור משק האנרגיה?

לסיום נבחן יחד חלופות מעשיות לסדר הקיים: כיצד דמוקרטיזציה של ייצור האנרגיה ותשתיות חיוניות אחרות יכולה לקדם צדק חברתי וסביבתי? מהן הצורות השונות של בעלות ציבורית - ממשלתית, מוניציפלית וקואופרטיבית? ומה הפוטנציאל של התארגנויות אזרחיות לשנות את מאזן הכוחות?

לינקים להרחבה:

- מקס גרובמן, "צדק אקלימי? בעלי הכוח מעדיפים את הפרטת משק האנרגיה" (מרכז אדוה, אוגוסט 2022)
- שמשון ביכלר, יהונתן ניצן, "ההון ושברו" (2022) הספר המלא כאן.
- "כנסיית בתי הספר לכלכלה: בעקבות הספר 'ההון ושברו' מאת שמשון ביכלר ויהונתן ניצן" (זו הדרך, 2023)
- האתר של תאוריית "הון ככוח".

Tia Levi, Emil Israel & Max Grubman, "*Power (Re)distribution: How Dominant Capital Regained Control of the Energiewende*" (2024)

Tia Levi & Emil Israel, "*Changing Networks of Power: A Theoretical Approach to the Study of Capitalized Power in Contemporary Energy Transitions*", Energy Research & Social Science (2024)

הצטרפות לקבוצת הווצאפ בלינק